

Aanvullend natuuronderzoek

Bergerdensestraat 25 in Bemmelen

In opdracht van Buro Ontwerp & Omgeving

Colofon

Rapportnummer : 1620
Projectnummer : 2574

Opdrachtgever : Buro Ontwerp & Omgeving
Contactpersoon : Dhr. J. van der Valk

Opdrachtnemer : Staring Advies
Jonker Emilweg 11
6997 CB Hoog-Keppel
0314 641910
info@staringadvies.nl
www.staringadvies.nl
IBAN NL87 RABO 03 88 40 73 44
Btw nr. NL8076.79.616.B01
KvK 09100544

Auteur(s) : Ing. R. Boerboom
Controle : S.J.J. Wamelink
Status : Definitief

Datum : 12-05-2016

Foto voorblad : Steenuil (foto B. Breetveld)

Wijze van citeren : Boerboom, R., 2016. Aanvullend natuuronderzoek, Bergerdensestraat 25 in Bemmelen. Staring Advies, Hoog-Keppel.

Eigendom

Dit rapport is vervaardigd op verzoek van de opdrachtgever. Het rapport blijft eigendom van de opdrachtgever. Niets uit dit rapport mag worden vervaardigd en/of openbaar gemaakt worden d.m.v. druk, fotokopie, microfilm of op welke andere wijze dan ook, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de opdrachtgever, noch mag het zonder een dergelijke toestemming worden gebruikt voor enig ander werk dan waarvoor het is vervaardigd.

Betrouwbaarheid

Dit onderzoek is op zorgvuldige wijze uitgevoerd conform de toepasselijke en van kracht zijnde natuurwet- en regelgeving. Het onderzoek betreft een momentopname en geeft een inschatting van de geschiktheid van de onderzoekslocatie voor beschermde soorten. Het incidenteel voorkomen van beschermde soorten is echter nooit met zekerheid te voorspellen. Staring Advies aanvaardt daarom op voorhand geen aansprakelijkheid ten aanzien van eventuele beslissingen die de opdrachtgever naar aanleiding van het door Staring Advies uitgevoerde onderzoek neemt. Staring Advies is niet aansprakelijk voor gevolgschade, alsmede voor schade welke voortvloeit uit toepassingen van de resultaten van werkzaamheden of andere gegevens verkregen van Staring Advies; opdrachtgever vrijwaart Staring Advies voor aanspraken van derden in verband met deze toepassing.

Kwaliteitszorg

Staring Advies is lid van het Netwerk Groene Bureaus (NGB). Het Netwerk Groene Bureaus is de brancheorganisatie voor groene adviesbureaus. Het Netwerk werkt aan de kwaliteit van advisering gericht op natuur, landschap, water, milieu en ruimte en behartigt de belangen van groene adviesbureaus. Het Netwerk hanteert een gedragscode die opdrachtgevers en andere belanghebbenden een basis biedt om de leden aan te spreken op de kwaliteit van hun werk.

www.netwerkgroenebureaus.nl

Inhoudsopgave

1	Inleiding en doel	3
1.1	Inleiding	3
1.2	Doel	3
2	Gebiedsbeschrijving en geplande werkzaamheden	4
2.1	Gegevens plangebied	4
2.2	Beschrijving van het plangebied	4
2.3	Geplande werkzaamheden	4
3	Het ecologisch onderzoek.....	6
3.1	Onderzoeksmethode.....	6
3.2	Resultaten	8
3.2.1	Steenuil.....	8
3.2.2	Steenmarter	11
4	Flora- en faunawet	13
4.1	Steenuil	13
4.1.1	Beschermde status.....	13
4.1.2	Plangebied	13
4.2	Steenmarter	15
4.2.1	Beschermde status.....	15
4.2.2	Plangebied	15
5	Conclusie	16
5.1	Conclusie steenuil	16
5.2	Conclusie steenmarter	16
6	Bijlagen	17
	Bijlage 1 Wettelijk kader Flora- en faunawet	18

1 Inleiding en doel

1.1 Inleiding

Bij een ruimtelijke ontwikkeling verlangt de huidige wetgeving een gedegen onderzoek naar flora en fauna in verband met de zorgplicht die de Flora- en faunawet (zie bijlage 1) een plannenmaker oplegt. De eigenaar van twee schuren aan de Bergerdensestraat 25 in Bommel is voornemens om de gebouwen te slopen. Staring Advies heeft in het kader van deze plannen in 2015 een quickscan natuurtoets uitgevoerd (SA rapportnummer 1533). Op basis van deze quickscan natuurtoets blijkt aanvullend onderzoek noodzakelijk voor de steenuil en de steenmarter. De heer Van der Valk van Buro Ontwerp & Omgeving is betrokken bij de plannen en heeft Staring Advies gevraagd voor het uitvoeren van dit aanvullende onderzoek.

1.2 Doel

Het doel van het aanvullende onderzoek is om te inventariseren of er door de geplande ruimtelijke ontwikkelingen vaste rust- en verblijfplaatsen van de steenuil en/of steenmarter aangetast worden.

2 Gebiedsbeschrijving en geplande werkzaamheden

2.1 Gegevens plangebied

Locatie: Bergerdensestraat 25
Plaats: Bemmelt
Gemeente: Lingewaard
Provincie: Gelderland

2.2 Beschrijving van het plangebied

Het plangebied is gelegen in de gemeente Bemmelt, tussen de woonkernen van Bemmelt en Huissen (zie figuur 1). Het plangebied betreft twee oude varkensschuren met omliggende bestrating en gazon (zie figuur 2). De directe omgeving van het plangebied bestaat uit bebouwing, bedrijfspanden, wegen, boerderijen, agrarische percelen en de Neder-Rijn.

De te slopen (leegstaande) varkensschuren zijn later omgebouwd tot loods en worden begrenst door bestrating en een schapenwei. De grazige delen van het plangebied worden extensief/niet beheerd en de vegetatie wordt bepaald door algemene plantensoorten van voedselrijke en ruderaie omstandigheden zoals akkerdistel, grote brandnetel, ridderzuring en diverse grassoorten. Ten zuidwesten van het gebied zijn voornamelijk agrarische percelen gelegen, ten noordoosten van het gebied ligt bebouwing (woonkern Huissen) en de Neder-Rijn.

2.3 Geplande werkzaamheden

In het plangebied, ten hoogte van de Bergerdensestraat 25, is men voornemens twee oude varkensschuren te slopen en een nieuwe woning te realiseren.

Figuur 1. Ligging van het plangebied (rood). Bron: Kadaster.

Figuur 2. Luchtfoto van het plangebied met de te slopen bebouwing (rood). Bron: Google Earth (2015).

3 Het ecologisch onderzoek

In dit hoofdstuk worden de onderzoeksmethode en de resultaten van het veldonderzoek besproken.

3.1 Onderzoeksmethode

De onderzoeksintensiteit is bepaald op basis van de te verwachten soorten en het gebiedsgebruik.

Steenuil

De steenuil is een gebouwbewonende soort waarvan de nestlocaties jaarrond beschermd zijn. De soort is erg trouw aan de broedlocatie. In het plangebied zijn een tweetal schuren aanwezig die potentieel geschikt zijn als broedplek voor steenuilen. Deze soort kan het beste in de avonduren geïnventariseerd worden. Dan is de zangactiviteit van mannetjes het hoogst. Tijdens de bezoeken is met behulp van geluidsnabootsing bepaald of er zich een territorium in het plangebied bevindt. Het principe van de geluidsnabootsing berust op het uitlokken van de territoriumroep door het baltsgeluid van de steenuil in het territorium af te spelen. Omdat steenuilen territoriale vogels zijn reageren ze over het algemeen goed op de vermeende indringer. Het geluid is telkens minstens driemaal afgespeeld. Tussen de geluidsnabootsingen zat ca. 10 min. Het onderzoek is uitgevoerd conform de richtlijnen uit de Handleiding voor Onderzoek en Bescherming van STONE (Steenuiloverleg Nederland).

Er is verder gelet op aanwezigheid van zonnende of rustende steenuilen, sporen (veren, braakballen, uitwerpselen etc.), transport van voedsel, transport van nestmateriaal etc. Volgens de richtlijnen van SOVON Vogelonderzoek Nederland zijn hiervoor 3 avondbezoeken uitgevoerd in de periode 15 maart tot 1 mei (zie tabel 1). Middels dit onderzoek is een volledig beeld ontstaan over de aanwezigheid van en het gebiedsgebruik door de steenuil.

Onderzoeker	Bezoekronde	Datum	Tijd	Weersomstandigheden
R. Boerboom	1	22-03-2016	21.00 uur	Bewolkt, droog, 10°C, wind 2 Bft
R. Boerboom	2	10-04-2016	21.30 uur	Onbewolkt, droog, 15°C, wind 0 Bft
R. Boerboom	3	28-04-2016	20.00 uur	Licht bewolkt, droog, 8°C, wind 1 Bft

Tabel 1. Veldonderzoek steenuil.

Steenmarter

De steenmarter is een zoogdiersoort waarvan de vaste verblijfplaatsen jaarrond beschermd zijn. De soort is erg trouw aan deze locaties. In het plangebied zijn een tweetal schuren aanwezig die potentieel geschikt zijn als vaste rust- en verblijfplaats voor steenmarters. Deze soort kan overdag geïnventariseerd worden. Er is geïnventariseerd op aanwezigheid van sporen van steenmarter. Hiervoor is één veldbezoek uitgevoerd in april. Tijdens het veldbezoek zijn de schuren aan de binnen- en buitenzijde grondig geïnspecteerd op verse sporen van steenmarters, zoals latrines, prooiresten, pootafdrukken en krab- en knaagsporen. Waar nodig is gebruik gemaakt van een zaklamp. Middels dit onderzoek is een volledig beeld ontstaan over de aanwezigheid van en het gebiedsgebruik door steenmarters.

Het steenmarteronderzoek is gecombineerd met het onderzoek naar de steenuil (zie tabel 2).

Onderzoeker	Bezoekronde	Datum	Tijd	Weersomstandigheden
R. Boerboom	1	28-04-2016	20.00 uur	Licht bewolkt, droog, 8°C, wind 1 Bft

Tabel 2. Veldonderzoek steenmarter.

3.2 Resultaten

Deze paragraaf bespreekt de resultaten van het veldonderzoek naar de steenuil en de steenmarter.

3.2.1 Steenuil

Tijdens het veldbezoek voor de eerder uitgevoerde quickscan natuurtoets (SA rapportnummer 1533) zijn in één van de te slopen schuren sporen (braakballen en uitwerpselen) van de steenuil gevonden. Mogelijk wordt de schuur als vaste rust- en verblijfplaats en/of broedlocatie gebruikt door de steenuil. Hiervoor is het gericht onderzoek in gang gezet.

Voorafgaand aan het broedseizoen (en het gericht onderzoek) heeft de eigenaar een steenuilenkast opgehangen in een essenboom naast het plangebied. De boom staat in een rij essen in een smal weiland tussen een te behouden kapschuur en een kassencomplex (zie foto 1 en figuur 3). Alle invliegopeningen aan de twee te slopen schuren zijn vervolgens met gaas dichtgemaakt, zodat de steenuilen niet meer in de schuren kunnen vliegen. De eigenaar gaf aan dat zij afgelopen winter ook daadwerkelijk een steenuil hebben waargenomen in de opgehangen kast (mondelinge meded. dhr. Van Gendt).

Foto 1. De recent opgehangen steenuilenkast in een boom naast het plangebied (foto: R. Boerboom).

Tijdens het gericht onderzoek is bepaald of de steenuil(en) de nestkast in gebruik hebben genomen als vaste rust- en verblijfplaats en is onderzocht of de te slopen schuren definitief verlaten zijn middels een aanvullende, visuele inspectie.

Veldbezoek 1: 22 maart

Geluidsnabootsing

Tijdens de eerste avondronde zijn ondanks herhaaldelijk afspelen van de territoriumroep geen roepende steenuilen vastgesteld in het plangebied. Ook zijn er geen zichtwaarnemingen gedaan. Gedurende de gehele avond was er een hondentraining in het graslandperceel achter het plangebied (Hondenschool Lingewaard) gaande. Mogelijk zijn de steenuilen deze activiteiten gewend. Echter de hoeveelheid kunstlicht van de lichtmasten, het geluid van blaffende (en aanwezigheid van) honden en de menselijke activiteit heeft er mogelijk voor gezorgd dat de steenuil zwijgzaam is gebleven. Ook in de directe omgeving zijn geen roepende steenuilen gehoord.

Veldbezoek 2: 10 april

Geluidsnabootsing

Na het afspelen van de baltsroep/zang en de contactroep antwoorde er een steenuil. Het geluid kwam duidelijk vanuit de steenuilenkast in de boom naast het plangebied. De steenuil antwoorde met de kenmerkende, langgerekte territoriumroep. Met deze waarneming is vastgesteld dat er een territorium van de steenuil aanwezig is, waarbij de nestkast de vaste rust- en verblijfplaats is.

Veldbezoek 3: 28 april

Geluidsnabootsing

Ook gedurende het derde veldbezoek antwoorde er al snel een steenuil op de afgespeelde baltsroep/zang en contactroep, ondanks dat er ook ditmaal een hondentraining gaande was op het perceel achter het plangebied. Ook ditmaal kwam het geluid van de steenuil duidelijk vanuit de nestkast. Wederom kwam er een territoriumroep als antwoord, wat wederom bevestigt dat er sprake is van een vastgesteld territorium.

Visuele inspectie

De te slopen schuren zijn, ondanks het dichtmaken met gaas, voor de zekerheid gecontroleerd op aanwezigheid van steenuilen en/of verse sporen van steenuilen, zoals braakballen, uitwerpselen, veren, prooi-resten etc. In de schuren zijn geen steenuilen waargenomen. Er zijn eveneens geen verse sporen aangetroffen. Er is 1 oud veertje van een steenuil gevonden in één van de schuren (zie foto 2).

Het is niet bekend of er in de nestkast sprake is van een broedgeval, of dat het uitsluitend gaat om een territorium van een solitaire steenuil. Er zijn tijdens de verschillende veldbezoeken nooit twee steenuilen tegelijk gezien of gehoord. Om verstoring van een mogelijk broedend vrouwtje in de pas opgehangen nestkast te voorkomen is deze niet gecontroleerd. Tijdens het onderzoek is voldoende duidelijk geworden dat er sprake is van een territorium, met als vaste rust- en verblijfplaats de betreffende nestkast. En dat de te slopen schuren niet meer in gebruik zijn als vaste rust- en verblijfplaats voor de steenuil.

Foto 2. Gevonden steenuilenvaar in één van schuren (foto: R. Boerboom).

3.2.2 Steenmarter

In de te slopen schuren en de ruimte rondom de schuren is intensief gezocht naar bewoningssporen van steenmarters, zoals uitwerpselen, latrineplekken, prooiresten en krab- en knaagsporen. Ondanks gericht speurwerk zijn er geen verse sporen van steenmarters aangetroffen. In één van de schuren is een oude drol van een marterachtige (mogelijk een steenmarter) aangetroffen (zie foto 3). Verse sporen zijn echter niet gevonden. Buiten deze drol zijn er ook geen oude sporen aangetroffen in of rondom de schuren. De schuren zijn grotendeels leeg en opgeruimd, waardoor deze vermoedelijk niet (meer) interessant zijn voor steenmarters in de huidige situatie (zie foto 4). Op diverse plekken in de schuur waren de te verwachte looproutes voorzien van spinnenwebben, wat aangeeft dat er recent geen steenmarter gelopen heeft. Tijdens de visuele inspectie en tijdens de overige veldbezoeken voor de steenuil zijn er geen steenmarters gezien of gehoord in het plangebied en de directe omgeving.

Foto 3. Oude drol van een marterachtige (foto: R. Boerboom).

Op basis van de bevindingen van het gericht onderzoek kan geconcludeerd worden dat de te slopen schuren niet (meer) in gebruik zijn als vaste rust- en verblijfplaats door de steenmarter. Vermoedelijk zijn de schuren in de huidige situatie niet (meer) toegankelijk en geschikt voor steenmarters, door het afdichten van de openingen met gaas en door het opruimen.

Foto 4. De schuren zijn grotendeels leeg en opgeruimd (foto: R. Boerboom).

4 Flora- en faunawet

De effecten op aangetroffen beschermde soorten en de wettelijke consequenties zijn ingeschat aan de hand van de geplande werkzaamheden.

4.1 Steenuil

4.1.1 Beschermde status

De steenuil is een beschermde inheemse diersoort als bedoeld in artikel 4, lid 1, onder b, van de Flora- en Faunawet. Hij staat ook vermeld in de Vogelrichtlijn. De nesten van steenuilen zijn het gehele jaar beschermd en vallen onder categorie 1 van vogelnesten (DR, 2009): “nesten die, behalve gedurende het broedseizoen als nest, buiten het broedseizoen in gebruik zijn als vaste rust- en verblijfplaats”. De steenuil staat tevens als ‘Kwetsbaar’ vermeld op de Rode Lijst van Nederlandse broedvogels (2004).

4.1.2 Plangebied

Vaste rust- en verblijfplaats

In de te slopen schuren in het plangebied zijn geen vaste rust- en verblijfplaatsen van de steenuil aangetroffen. Er is een vaste rust- en verblijfplaats van de steenuil vastgesteld in een nestkast in een bomenrij aan de zuidzijde van het plangebied. Deze bomenrij blijft behouden, waardoor de functionaliteit van de vaste rust- en verblijfplaats gewaarborgd is.

Functionaliteit essentieel leefgebied

Bij de steenuil is ook het essentieel leefgebied en alle daarbij behorende elementen strikt beschermd. Dit betekent dat ook foerageergebieden, uitkijkposten en schuilgelegenheden jaarrond beschermd zijn. Met het slopen van de schuren verdwijnt er mogelijk een uitkijkpost voor de steenuil. Diverse gebouwen, zoals het te behouden woonhuis en de te behouden kapschuur in het plangebied, bieden een geschikte alternatieve uitkijkpost. De open kapschuur met balkenconstructie biedt eveneens een geschikte schuilplaats.

De foerageergebieden bij de steenuil liggen altijd op korte afstand (tot maximaal enkele honderden meters) van de verblijfplaats. Wanneer er te veel foerageergebied verdwijnt raakt een verblijfplaats ongeschikt. De steenuilen in het plangebied gebruiken vermoedelijk verschillende graslandjes, akkers, tuinen en bermen rondom de verblijfplaats als foerageergebied (zie figuur 3). De te slopen gebouwen zelf zijn niet van belang als foerageergebied voor de soort. Binnen de homerange van de in het plangebied aanwezige steenuil(en) blijft er voldoende foerageerhabitat aanwezig, waarbij het slopen van de twee schuren en het herbouwen van een loods aan de Bergerdensestraat 21 geen permanent negatief effect op de functionaliteit van het essentieel leefgebied veroorzaakt. Het slopen van de schuren veroorzaakt mogelijk wel een tijdelijke verstoring voor de steenuil.

Daarvoor zijn enkele mitigerende (verzachtende) maatregelen sterk aan te bevelen:

- De sloop van de schuren dient bij voorkeur plaats te vinden buiten de voortplantingsperiode van de steenuil (maart t/m juli), om verstoring van broedende vogels op voorhand zoveel mogelijk te voorkomen.
- De locatie dient bij voorkeur 's nachts niet extra aangelicht te worden om verstoring van de nachttactieve steenuilen te voorkomen.
- Door de geringe afstand tussen de te slopen schuren en de verblijfplaats is er mogelijk sprake van verstoring tijdens de sloopwerkzaamheden. Om de steenuilen de mogelijkheid te bieden om (tijdelijk) uit te kunnen wijken is het sterk aan te bevelen om voor aanvang van de werkzaamheden nog enkele (2 tot 3) steenuilenkasten op te hangen op geschikte locaties. Dit mede ook om het tijdelijk verlies van een uitkijkpost in de vorm van de te slopen schuren te compenseren. Voor steenuilen is het bovendien belangrijk om meerdere schuilplaatsen te hebben in verband met parasieten in de kasten. Geschikte locaties voor de extra kasten zijn bijvoorbeeld de bomen in de tuin van de Bergerdensestraat 25, aan de voorzijde van het woonhuis en de bomen rond de bebouwing van de Bergerdensestraat 21 en 23 (zie figuur 3).
- Het wordt sterk aanbevolen om bij de herinrichting van het plangebied te zorgen voor extra groenstructuren die als schuilgelegenheid en foerageergebied kunnen dienen. Hierbij valt te denken aan rijen knotwilgen, struweel, hoogstam fruitbomen, kleine bosjes, boomgroepen/solitaire bomen en dergelijke. Als extra jachtgebied is het wenselijk om te zorgen voor bijvoorbeeld wat 'overhoekjes', extensief beheerde graslandjes, dierenweiden, heggen/hagen en kruidenranden.

Figuur 3. Geschikte foerageergebieden steenuil (groen) rondom de steenuilenkast (rood) en geschikte locaties voor extra steenuilenkasten (blauw).

4.2 Steenmarter

4.2.1 Beschermde status

De steenmarter is matig beschermd via de Flora- en faunawet: tabel 2 (overige soorten). Dat wil zeggen dat alleen de vaste rust- en verblijfplaatsen jaarrond beschermd zijn. Wanneer een vaste rust- en verblijfplaats verdwijnt dient hiervoor ontheffing in het kader van de Flora- en faunawet aangevraagd te worden en/of dienen mitigerende en/of compenserende maatregelen getroffen te worden. De compensatie dient in de omgeving van de bestaande verblijfplaats getroffen te worden, zodat deze binnen het territorium van de steenmarter valt.

4.2.2 Plangebied

Er bevinden zich geen vaste rust- en verblijfplaatsen in de te slopen bebouwing. Het aanvragen van een ontheffing en het treffen van mitigerende en/of compenserende maatregelen is niet noodzakelijk voor de steenmarter.

5 Conclusie

Aan de hand van de verkregen resultaten en datgene wat gesteld wordt in de Flora- en faunawet kunnen de volgende conclusies getrokken worden:

5.1 Conclusie steenuil

Door de sloop van de aanwezige bebouwing verdwijnen er geen vaste rust- en verblijfplaatsen van de steenuil. Om tijdelijke verstoring zoveel mogelijk te beperken worden enkele mitigerende (verzachtende) maatregelen sterk aanbevolen, waaronder het ophangen van enkele extra steenuilenkasten als uitwijkmogelijkheid. Het aanvragen van een ontheffing in het kader van de Flora- en faunawet is niet noodzakelijk.

5.2 Conclusie steenmarter

Door de sloop van de aanwezige bebouwing verdwijnen er geen vaste rust- en verblijfplaatsen van de steenmarter. Er hoeven geen mitigerende en/of compenserende getroffen te worden. Het aanvragen van een ontheffing in het kader van de Flora- en faunawet is niet noodzakelijk.

6 Bijlagen

1 Wettelijk kader

Bijlage 1 Wettelijk kader Flora- en faunawet

Sinds 1 april 2002 is de Flora- en faunawet van kracht. Deze wet beschermt planten en dieren tegen negatieve invloeden en bevat hiervoor diverse concrete verbodsbepalingen:

- beschermde inheemse dieren mogen niet verstoord, gevangen of gedood worden;
- beschermde inheemse plantensoorten mogen niet vernield, beschadigd of ontworteld worden;
- nesten, rustplaatsen en voortplantingsplaatsen van beschermde soorten mogen niet verstoord of vernield worden.

De Flora- en faunawet kent drie verschillende beschermingsregimes. Hiertoe zijn de beschermde planten en dieren onderverdeeld in drie categorieën, elke categorie kent een eigen beoordelingstoets voor ontheffingverlening (zie tabel 1).

Beschermde flora en fauna	Zonder gedragscode	Met gedragscode
Algemene soorten (tabel 1)	Algemene vrijstelling	Algemene vrijstelling
Overige soorten (tabel 2)	Lichte toets	Vrijstelling
Streng beschermde soorten (tabel 3)	Uitgebreide toets	Uitgebreide toets

Tabel 1. Beoordelingstoets voor ontheffing.

Tabel 1 maakt melding van een gedragscode. In een gedragscode is opgenomen hoe werkzaamheden worden uitgevoerd zodanig dat schade aan beschermde soorten wordt voorkomen of tot een minimum wordt beperkt. Wanneer bij uitvoering van de werkzaamheden gehandeld wordt volgens de gedragscode, en dit ook aangetoond kan worden, geldt een vrijstelling of lichtere toetsing (zie tabel 1). De gedragscode moet wel door de Minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit goedgekeurd zijn, alvorens deze een wettelijke status heeft.

Flora- en faunawet, tabel 1: Algemene vrijstelling

Veel soorten die in de Flora- en faunawet zijn opgenomen, komen in Nederland algemeen voor. Voor verstoring van deze soorten bij uitvoering van werkzaamheden in het kader van bestendig onderhoud, beheer of gebruik, of bij ruimtelijke ontwikkeling of inrichting, geldt een algemene vrijstelling en is dus geen ontheffing nodig.

Flora- en faunawet, tabel 2: “Lichte” toets

Wanneer soorten uit de tweede categorie negatief beïnvloed worden en niet gehandeld wordt volgens een gedragscode, geldt bij de ontheffingsaanvraag de “lichte” toets. Hierbij moet aangetoond worden dat de werkzaamheden er niet toe mogen leiden dat het voortbestaan van de soorten in gevaar wordt gebracht. Werken volgens de Gedragscode

Flora- en faunawet voor de bouw- en ontwikkelsector geeft vrijstelling voor deze categorie van beschermde soorten. Er hoeft hiervoor geen ontheffing aangevraagd te worden. Er mag echter geen afbreuk gedaan worden aan de gunstige staat van instandhouding van de soort. De populatie in het gebied mag geen gevaar lopen om uit te sterven. Hiervoor moeten maatregelen getroffen worden, die opgenomen worden in een ecologisch werkprotocol.

Flora- en faunawet, tabel 3: “Uitgebreide” toets

Wanneer soorten uit tabel 3 voorkomen in een gebied dienen er maatregelen getroffen te worden om behoud van de lokale populatie, bescherming van individuen en de functionaliteit van de voortplantings- en/of vaste rust- en verblijfplaatsen te garanderen. Hiervoor dienen mitigerende en mogelijk compenserende maatregelen getroffen te worden. Om zeker te zijn of de maatregelen voldoende zijn, dienen ze vooraf beoordeeld te worden door Dienst Regelingen. Met dit besluit kan aangetoond worden dat de initiatiefnemer zich houdt aan de Flora- en faunawet. Het besluit heeft de initiatiefnemer bijvoorbeeld nodig als iemand bezwaar maakt tegen het project of vraagt om handhaving van de Flora- en faunawet.

Indien vaste verblijfplaatsen worden beschadigd of weggehaald of behoud van de lokale populatie dan wel bescherming van de aanwezige individuen niet kan voldoende worden gegarandeerd, dienen compenserende maatregelen te worden uitgevoerd én dient een ontheffing te worden aangevraagd bij Dienst Regelingen. Voor deze soorten geldt echter dat alleen ontheffing wordt verleend op grond van een wettelijk belang genoemd in de Habitatrichtlijn of Besluit vrijstelling beschermde dier- en plantsoorten.

Dat zijn voor Bijlage IV-soorten Habitatrichtlijn:

- bescherming van flora en fauna;
- volksgezondheid en openbare veiligheid;
- dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard, en voor het milieu wezenlijke gunstige effecten.

en voor Bijlage 1: AMvB-soorten:

- bescherming van flora en fauna;
- volksgezondheid en openbare veiligheid;
- dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard, en voor het milieu wezenlijke gunstige effecten;
- uitvoering van werkzaamheden in het kader van ruimtelijke inrichting of ontwikkeling.

Vogels

Alle vogels in Nederland zijn streng beschermd. Werkzaamheden of gebruik van ruimte waarbij vogels gedood of verontrust, of waardoor hun nesten of vaste rust- en verblijfplaatsen worden verstoord, zijn verboden. Voor vogels geldt dat er alleen ontheffing

wordt verleend op grond van een wettelijk belang zoals vermeld in de Vogelrichtlijn. Dat zijn:

- bescherming van flora en fauna;
- veiligheid van het luchtverkeer;
- volksgezondheid en openbare veiligheid.

Overtreding van de Flora- en faunawet dient voorkomen te worden door het nemen van mitigerende maatregelen. Het gaat dan om het behoud van de functionaliteit van de voortplanting- en/of vaste rust- en verblijfplaatsen van de soorten. Het betreft hier de functies van het leefgebied die ervoor zorgen dat de soort succesvol kan rusten of voortplanten, bijvoorbeeld migratieroutes en foerageergebied. Om zeker te zijn of de maatregelen voldoende zijn, dienen ze vooraf beoordeeld te worden door Dienst Regelingen. Met dit besluit kan aangetoond worden dat de initiatiefnemer zich houdt aan de Flora- en faunawet. Het besluit heeft de initiatiefnemer bijvoorbeeld nodig als iemand bezwaar maakt tegen het project of vraagt om handhaving van de Flora- en faunawet.

Bescherming van vogelnesten

Tijdens werkzaamheden dient rekening gehouden te worden met het broedseizoen van vogels. De Flora- en faunawet kent geen standaardperiode voor het broedseizoen. Het gaat erom of er een broedgeval is. Verblijfplaatsen van vogels die hun verblijfplaats het hele jaar gebruiken, zijn jaarrond beschermd. Slechts een beperkt aantal soorten bewoont het nest permanent of keert elk jaar terug naar hetzelfde nest. De meeste vogels maken elk broedseizoen een nieuw nest of zijn in staat om een nieuw nest te maken. Deze vogelnesten voor eenmalig gebruik vallen alleen tijdens het broedseizoen onder de bescherming van artikel 11 van de Flora- en faunawet. Voor deze soorten is geen ontheffing nodig voor werkzaamheden buiten het broedseizoen. En ook niet als maatregelen getroffen worden die voorkomen dat deze soorten zich op de bouwplaats vestigen tijdens het broedseizoen. Buiten het broedseizoen mogen nesten verplaatst of verwijderd worden, maar daar zijn uitzonderingen op.

Nesten die het hele jaar door zijn beschermd

Op de volgende categorieën gelden de verbodsbepalingen van artikel 11 van de Flora- en faunawet het gehele seizoen:

1. Nesten die, behalve gedurende het broedseizoen als nest, buiten het broedseizoen in gebruik zijn als vaste rust- en verblijfplaats.
2. Nesten van koloniebroeders die elk broedseizoen op dezelfde plaats broeden en die daarin zeer honkvast zijn of afhankelijk van bebouwing of biotoop. De (fysieke) voorwaarden voor de nestplaats zijn vaak zeer specifiek en limitatief beschikbaar.
3. Nesten van vogels, zijnde geen koloniebroeders, die elk broedseizoen op dezelfde plaats broeden en die daarin zeer honkvast zijn of afhankelijk van bebouwing. De

(fysieke) voorwaarden voor de nestplaats zijn vaak zeer specifiek en limitatief beschikbaar.

4. Vogels die jaar in jaar uit gebruik maken van hetzelfde nest en die zelf niet of nauwelijks in staat zijn een nest te bouwen.

Nesten die niet het hele jaar door zijn beschermd

Er zijn ook vogelnesten die worden aangegeven als categorie 5. Deze zijn buiten het broedseizoen niet beschermd.

5. Nesten van vogels die weliswaar vaak terugkeren naar de plaats waar zij het jaar daarvoor hebben gebroed of de directe omgeving daarvan, maar die wel over voldoende flexibiliteit beschikken om, als de broedplaats verloren is gegaan, zich elders te vestigen.

De soorten uit bovenstaande categorie 5 vragen extra onderzoek, ook al zijn hun nesten niet jaarrond beschermd. Categorie 5-soorten zijn namelijk wel jaarrond beschermd als zwaarwegende feiten of ecologische omstandigheden dat rechtvaardigen.

Zorgplicht (art 2 Flora- en faunawet)

Naast bovenstaande verplichtingen voor beschermde soorten geldt bovendien voor alle soorten, plant en dier, de zogenaamde zorgplicht. In de zorgplicht is opgenomen dat alle planten en dieren een intrinsieke waarde hebben en onvervangbaar zijn. De zorgplicht is een fatsoenseis en houdt in dat bij menselijk handelen voldoende zorg in acht genomen wordt om in het wild levende planten en dieren zoveel mogelijk te beschermen.

Staring Advies
Jonker Emilweg 11
6997 CB Hoog-Keppel
T 0314 641 910
info@staringadvies.nl
